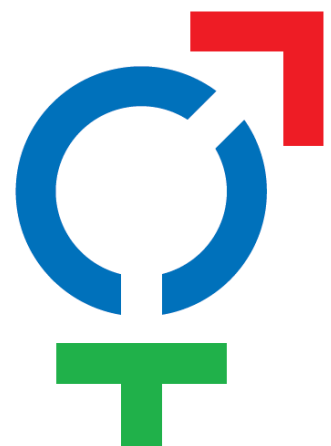

FL

(Feministisk ledelse)

2011

*Europa-kommissionens nye strategi for ligestilling.
Hvad betyder den for danske lønmodtagere og dansk
fagbevægelse
og
hvilke nye handlemuligheder giver den os?*

Hvad er FL?

FL er først og fremmest et netværk af kvinder, som vil lede og udvikle på baggrund af viden om køn og ligestilling – og som vil arbejde med kønsperspektivet i egen ledelse eller rådgivning.

FL's målgruppe er kvinder der arbejder i Københavnsområdet, i forbundshuse, fagforeninger eller andre institutioner/virksomheder.

Intentionen er således, at udnytte tiden effektivt, dvs. vi mødes hurtigt efter arbejde og bliver klogere og alligevel kan vi nå hjem og have "noget" aften.

FL's målgruppe er kvindelige ledere, konsulenter, formænd, næstformænd, faglige sekretærer, etc.

Som deltager på FL er det nødvendigt at sætte sig selv i spil, få ny viden og nye indsigter i køns betydning i forhold til mange forskellige forhold, hvor køn og magt er på spil.

Med FL får du et netværk af kvinder, som er spændende, udfordrende og givende. Netværket består typisk af kvinder på vej mod nye udfordringer.

"Når man først har fået kønsbrillerne på, er de ikke til at få af igen" (tidl. kursist) – på FL stimuleres og udvides nysgerrigheden på køn, magt og ligestilling.

Sammen med andre kvinder undersøger vi dagens tema, lytter til oplæg, udveksler egne erfaringer, bliver klogere på hvilken viden, der er om emnet, bliver rystede og griner sammen.

Mål:

FL 2011 er lagt tilrette så vi kan arbejde med, hvordan ligestillingen i Danmark får størst mulig glæde af EU-kommissionens nye strategi.

Indhold på FL 2011:

FL er i 2011 centreret om Europa-kommissionens nye strategi for ligestilling mellem kvinder og mænd.

Strategien har fem prioriteringsområder, som vil danne de tematiske rammer på en række fyraftensmøder. På fyraftensmøderne vil vi blive klogere på, hvad strategien kan betyde for os, for kønsligestilling i Danmark, i EU og bredere endnu.

Udover fyraftensmøderne vil der være tre flerdages møder udenfor Danmark, som kræver særskilt tilmelding og er ganske frivillige.

Som altid vil en vigtig del af FL være centreret om handlingsdimensionen: Vi vil se på, hvordan vi kan blive effektive medspillere i forhold til, at nå de af kommissionens mål, der er relevante for dansk fagbevægelse.

Medlem af Europaparlamentet for Socialdemokraterne, Britta Thomsen, er i samarbejde med Susanne Fast Jensen "værtinde" på møderne, giver input til dagstemaerne og de efterfølgende drøftelser. Der inviteres "eksperter", politikere og relevante NGO'er til de forskellige mødegange og der forventes aktive input fra netværksdeltagerne selv.

Britta er medlem af parlamentets udvalg for kvinders rettigheder og ligestilling og har siden sin indvælgelse beskæftiget sig med, at forbedre kvinders vilkår i og udenfor unionen.

Britta har i oktober 2010 fået "Europas kvinders pris" og har stor indsigt i de politiske og økonomiske rammer og vilkår, som omgiver kommissionens mål.

FL 2011 holder 7 fyraftensmøder i løbet af året. Disse er kernen i FL. Du tilmelder dig på kursusnummeret, der er angivet på næste side.

Du behøver ikke at kunne deltage i alle 7 for at være med i netværket, men mindst to bør du nok kunne deltage i.

Når du er med i netværket modtager du forskellige nyheder og nyt materiale om ligestilling, køn og arbejdsmarked.

Inden netværket starter får du Jytte Larsens nye bog: "*Ligestillingspolitikens historie*" - der kan danne et godt grundland for vores drøftelser.

For FL 2011 vil udover de 7 fyraftensmøder, blive tilbudt kortere uddannelsesrejser til (med særskilt tilmelding):

- Bruxelles/ Strassburg (hvor vi besøger Britta og deltager i et relevant møde i Parlamentet).
- Gender Institute, Vilnius (hvor vi ser på Instituttets arbejde, samt muligheder for samarbejde i fremtiden).
- Washington (hvor Britta sætter fokus på Menneskerettigheder, og ser lærerige paralleller til EU's udfordringer i dag med f.eks. romaer og amerikanske erfaringer med diskrimination).

Praktisk:

Mødedage:

Torsdage kl. 16.15 - 19.00.

Sted:

Dansk Metal, Nyropsgade 38, 1780 København V., 3F, Kampmannsgade 4, 1790 København V. eller et andet centralt sted i København.

Værtinde:

Britta Thomsen, MEP.

Tidspunkter:

1. seminargang: Torsdag den 10. februar
2. seminargang: Torsdag den 31. marts
3. seminargang: Torsdag den 9. juni
4. seminargang: Torsdag den 8. september
5. seminargang: Torsdag den 13. oktober
6. seminargang: Torsdag den 10. november
7. seminargang: Torsdag den 8. december

Programstruktur vil ca. være:

- Kl. 16.15 - 16.30: Velkomst, kaffe og præsentation af tema.
- Kl. 16.30 - 18.30: Kortere oplæg v/ Britta og/eller en gæste-ekspert.
Diskussion og analyse. Praktisk implementering i såvel Danmark som i EU.
Hvilke strategier og handlemuligheder kan vi få øje på?
- Kl. 18.30 - 19.00: Afrunding sammen med en "bid brød".

Pris:

Tilslutning til FL 2011 og evt. deltagelse i de 7 fyraftensmøde, **kr. 5.950,00** inkl. forplejning og materialer.

Tilmelding og godkendelse skal ske på:

FIU-nr.: **5207 11 00 61**

Spørgsmål vedr. indhold:

Susanne Fast Jensen, 3F på mail: susanne.fast.jensen@3f.dk

1. seminar – torsdag den 10. februar

Intro, samt ”Flere kvinder på arbejdsmarkedet”

På første mødegang starter vi med at få et overblik over Kommissionens nye ligestillingsstrategi samt gennemfører en grundig præsentation af FL 2011's program, deltagere, møder, uddannelsesrejser og muligheder.

Vi tager fat på et af temaerne i Handlingsplanen: Flere kvindelige arbejdstimer på arbejdsmarkedet.

Økonomisk selvstændighed og uafhængighed bliver set som en helt essentiel del af et hvert grundlæggende ligestillingsprojekt. Økonomisk uafhængighed beder kvinders samfundsmæssige stilling, styrker handlekraft og frihed og mindsker risikoen for misbrug, samtidig med, at selvstændig økonomisk indtægt bidrager til, at sikre kvinder i alderdommen, gennem pension.

Flere kvinder på de europæiske arbejdsmarkeder vil ikke kun bidrage positivt til den økonomiske vækst i EU, - bl.a. ved også at komme fra passiv forsørgelse, men vil have positive konsekvenser for kvinders ligestilling, uafhængighed og frihed. Samtidig vil øget erhvervsfrekvens blandt kvinder fungere som modvægt til den svindende arbejdsstyrke, samt øge konkurrencedygtigheden for europæiske virksomheder og EU som helhed.

Kommissionen har formuleret følgende centrale målsætninger på området:

- Support the promotion of gender equality in the implementation of all aspects and flagship initiatives of the Europe 2020 strategy, especially as regards definition and implementation of relevant national measures, through technical support as well as through the Structural Funds and other major funding programmes such as the 7th Framework Programme for Research. In the context of the Employment Guidelines and the evaluation of national employment policies, it will monitor closely the national policies adopted to improve gender equality in the labour market and boost the social inclusion of women.
- Promote female entrepreneurship and self-employment.
- Assess remaining gaps in entitlement to family-related leave, notably paternity leave and carers' leave, and the options for addressing them. Social partners will be consulted on further measures, under Article 154 TFEU.
- Report on the Member States' performance with regard to childcare facilities.
- Promote gender equality in all initiatives on immigration and integration of migrants.

Diskussion af kommissionens konkrete mål, bl.a. i forhold til følgende:

- Kvindelige iværksættere, - er det interessant for fagbevægelsen? Barsel, orlov og kønsarbejdsdeling i hjemmet: Hvordan kan vi udnytte kommissionens strategi?
- Besparelserne på børneområdet i Danmark - et tilbageslag for ligestillingen, kan vi udnytte målsætningerne i kommissionens strategi?
- Andet interessant og relevant?

2. seminar – torsdag den 31. marts

Bekæmpelse af vold mod Kvinder og kønslemlæstelse i og udenfor EU – ændring af kulturelle praksisser på nationalt, europæisk plan samt mellemøsten, Afrika, m.v.

Kønsspecifik vold er stadig et massivt problem, både indenfor og udenfor EU's grænser. Kommissionen har derfor særskilt fokus på vold mod kvinder og piger og fokus på opbrud med skadelige kulturelle og strukturelt betingede praksisser. Det anslås at mellem 20 og 25 procent af alle kvinder (og piger) i EU har været ofre for kønsbestemt vold og at cirka en halv million er ofre for kønslemlæstelse. Volden inkluderer ikke blot fysiske overgreb såsom voldtægt, incest, kønslemlæstelse og partnervold, men også den mere subtile vold som ikke-fysisk seksuel chikane, (faren for) tvangsægteskaber, social kontrol osv.

Den kønsspecifikke vold er det ikke kun nødvendigt aktivt, at modarbejde indenfor EU's grænser, men bør også, ifølge kommissionen, være en del af al asyl- og flygtningepolitik, såvel som en integreret del af krisehjælp/humanitære indsatser. Tragedien i D.R. Congo (Den demokratiske republik Congo) er et uhyggeligt eksempel på nødvendigheden af, at humanitære indsatser helt specifikt har fokus på kønsspecifikke farer og risici.

Kommissionen har formuleret følgende centrale målsætninger på området:

- Adopt an EU-wide strategy on combating violence against women that will aim, for instance, at eradicating female genital mutilation using all appropriate instruments, including criminal law, within the limits of the EU's powers, supported by a Europe-wide awareness-raising campaign on violence against women.
- Ensure that the EU asylum legislation takes into account gender equality considerations; promote gender-specific training and best practices within the European Asylum Support Office as well as via funding by the European Refugee Fund. .
- Draw up a Men's Health report, following the 2010 Women's Health report.

Diskussion af kommissionens konkrete mål, bl.a. i forhold til følgende:

- Vold mod kvinder: Hvor langt er vi nået, hvilke resultater kan spottes på nuværende tidspunkt og hvor bør sættes ind nu? I Danmark og andre steder? Status på Daphne projektet og muligheder for, at forlænge det til næste år. Hvad kunne vi tænke os det skulle indeholde?
- Hvordan går det med de tværnationale samarbejder og hvilke nye potentialer kan udnyttes i fremtiden?
- Hvordan kan der formuleres krav til aktivt fokus på særlige risici for kvinder og piger ved humanitære katastrofer?
- Kønslemlæstelse: Hvad er niveauet i Danmark og i Europa, og hvordan kan der arbejdes med det? Også: Hvordan med omskæring af drenge jf. den jødiske tradition – er der (moralsk set) forskel på omskæring af drenge og omskæring af piger? Bør en indsats sigte mod, at ramme begge på én gang, og hvad ville fordele hhv. ulemper være, ved en sådan strategi?
- Mænd og kvinders sundhed som relevant faktor i forhold til kønsligestilling og Kønsspecifik vold – kan mænds sundhed/sundhedsmæssige problemer relateres til vold/undertrykkelse af kvinder/piger?

3. seminar – torsdag den 9. juni

Ligeløn for lige arbejde og arbejde af samme værdi

EU-kommissionen sætter ligeløn som et af de prioriterede indsatsområder. Kommissionen peger på, at der er et gennemsnitligt løngab på 17,8 % mellem kvinder og mænd i EU-medlemslande, på trods af, at ligeløn er indskrevet i EU's traktater og at ligeløn som princip blev vedtaget i 1976.

Kommissionen identificerer følgende som årsager til uligelønnen: Kvinders generelt lavere uddannelse og mindre erhvervs erfaring, det kønsopdelte arbejdsmarked gennem såvel horisontal, som vertikal arbejdsdeling.

Ligeledes afspejler løngabet, at kvinder stadig er primære omsorgsgivere og står for hovedparten af de ubetalte arbejder i hjemmet.

Kommissionen har formuleret følgende centrale målsætninger på området:

- With the European social partners, and respecting the autonomy of the social dialogue, explore possible ways to improve the transparency of pay as well as the impact on equal pay of arrangements such as part-time work and fixed-term contracts.
- Support equal pay initiatives at the workplace such as equality labels, 'charters', and awards, as well as the development of tools for employers to correct unjustified gender pay gaps.
- Institute a European Equal Pay Day to be held each year to increase awareness on how much longer women need to work than men to earn the same.
- Seek to encourage women to enter non-traditional professions, for example in "green" and innovative sectors.

Diskussion af kommissionens konkrete mål, bl.a. i forhold til følgende:

- Europæisk dag for ligeløn: Potentialet ved en sådan? - og hvilken rolle kan fagbevægelsen spille i sammenhængen?
- Uddeling af priser som motivation: Muligheden for at gøre ligeløn til en del af ideen om den socialt ansvarlige virksomhed, på samme måde som miljøbevidsthed er blevet det; m.a.o. det positive forandringspotentiale ved at gøre ligeløn til en del af virksomhedens image/branding?
- Det kønsopdelte arbejdsmarked: Kommissionen har fokus på den kvindelige halvdel af arbejdstagerne, er det tilstrækkeligt generelt i EU, eller er behovet ligesom i Danmark, også på at få de mandlige arbejdstagere over i de kvindeligt mærkede jobs?

4. seminar – torsdag den 8. september

Flere kvindelige beslutningstagere

På baggrund af viden om kvinders fortsatte underrepræsentation i beslutningstagende positioner, retter kommissionen opmærksomheden mod netop, at øge kvinders antal og styrke kvinders indflydelse.

Grundet de fortsatte forholdsvis markante forskelle i mænds og kvinders livsomstændigheder er der god grund til at formode, at kønsulighed i hvem der har beslutningskompetence også betyder kønsulighed i påvirkning af kultur, miljø, marked, økonomi, politik osv.

Fokus er på kvinder i forskning, kvinder i erhvervslivet og kvinder i de politiske beslutningsprocesser. En målsætning for kommissionen er i forbindelse hermed også at øge antallet af kvinder med beslutningskompetence indenfor kommissionen selv.

Kommissionen har formuleret følgende centrale målsætninger på området:

- Consider targeted initiatives to improve the gender balance in decision making.
- Monitor the 25% target for women in top level decision-making positions in research.
- Monitor progress towards the aim of 40% of members of one sex in committees and expert groups established by the Commission 20.
- Support efforts to promote greater participation by women in European Parliament elections including as candidates.

Diskussion af kommissionens konkrete mål, bl.a. i forhold til følgende:

- "Truslen" om indføring af kvoter i virksomhedsbestyrelser:
"Vil erhvervslivet ikke selv øge andelen af kvinder i ledende stillinger inden 2012, vil EU overveje kvotelovgivning." (Information, 22/9 2010).
Hvordan kan vi bruge dette konstruktivt i Danmark? Hvilket potentiale har krav om kvoter som ligestillingsredskab?
- Status på repræsentation i Danmark og i dansk Fagbevægelse. Mulige projekter for at fremme kvinder i repræsentation drøftes.
- Ligestilling i det europæiske politiske arbejde, hvad kan vi gøre "hjemmefra"?

5. seminar – torsdag den 13. oktober

Fokus på kønsligestilling i EU's omverdensrelationer og ekstraeuropæiske aktiviteter ("external actions").

I strategien lægger kommissionen op til i langt højere grad, at udnytte at mange lande ønsker at blive optaget i EU. En metode til at fremme kønsligestilling er at stille krav om tiltag til og niveau af kønsligestilling i ansøgerlande, meget på samme måde som der stilles krav til ansøgerlandets økonomi. Kravene omhandler bl.a. at ansøgerlandet fuldt skal tilslutte sig EU's ligebehandlings- og ligestillings lovgivning og -principper.

Kommissionen vægter følgende på området:

- Monitor and support adherence to the Copenhagen criteria for accession to the EU in the field of equal treatment between women and men, and assist Western Balkan countries and Turkey with the transposition and enforcement of legislation.
- Implement the EU Plan of Action on Gender Equality and Women's Empowerment in Development (2010-2015).
- Continue to encourage ENP partner countries to promote gender equality through regular policy dialogue, exchange of experience and by exploring possibilities for assistance under the European Neighborhood and Partnership Instrument.
- Further integrate gender considerations into EU humanitarian aid.

Diskussion af kommissionens konkrete mål, bl.a. i forhold til følgende:

- Samarbejde med Balkan og Tyrkiet.
- Mulighederne for at fremme arbejde for kønsligestilling og – ligebehandling i unionens nabolande, gennem dialog og erfaringsudveksling.
- Åbner dette op for nye handlemuligheder, projekt ideer, indsatsområder?
- Kan kravene til ansøgerlandene bruges til at stille krav til allerede optagne EU-lande?

6. seminar – torsdag den 10. november

Horisontale problemstillinger/opmærksomhedspunkter ("issues")

Som et afsluttende indsatsområde, adresserer kommissionen i udspillet såkaldte "horisontal issues" og som opdeles i underpunkterne:

Gender roles, Legislation and The governance and tools of gender equality.

Punktet omhandler ovenstående, som en række tværgående temaer med central betydning for kønsuligestilling og -uligheder, som skal have særskilt opmærksomhed.

Kommissionen vægter følgende på området:

- Address the role of men in gender equality; promote good practice on gender roles in youth, education, culture and sport.
- Monitor the correct implementation of EU equal treatment laws with a particular focus on Directives 2004/113/EC and 2006/54/EC. Monitor the extent to which gender has been taken into account in applying the non-discrimination directives.
- Promote full implementation of the Beijing Platform for Action including the development and updating of indicators, with the support of the European Institute for Gender Equality.
- Present an Annual Report on progress on gender equality, especially in the areas covered by this strategy, ahead of an annual top-level Gender Equality Dialogue between the Parliament, Commission, Member States and key stakeholders.

Diskussion af kommissionens konkrete mål, bl.a. i forhold til følgende:

- Hvad er "good practice" i dansk sammenhæng og hvordan fremmes det bedst?
- Mænds rolle i kønsligestillingen: Hvordan kombinere kampen for kvinders ligestilling med et fokus på mænd, uden at de to kommer til at synes at være et spørgsmål om enten-eller? Hvordan inkludere mænd mere i ligestillingsarbejdet – nye ideer?
- Kønsuligestillings-dialogmødet: Hvordan kan det bruges?

7. seminar – torsdag den 8. december

Menneskerettigheder

Kønsligestilling er et verdensomspændende menneskerettighedsproblem. Overalt undertrykkes, diskrimineres og udnyttes kvinder og piger, alene fordi de er af kvindeskøn.

Ligeledes forhandles de samme rettigheder, samme juridiske eller etiske stilling som mænd, alene fordi de er af kvindeskøn. Forskelsbehandlingen omhandler alle områder i livet og for nogle alle faser i livet.

På denne seminargang vil vi se på sammenkædningen mellem kønsligestilling og menneskerettighedskonventionen og på ligestilling, ligebehandling og ligestilling som menneskerettigheder.

Vi ser på menneskerettighedsproblemstillinger i Danmark, i EU og i ansøgerlande, samt de lande, som EU støtter humanitært.

Ligeledes ser vi på konflikter mellem kønsligestillingsbestræbelser og menneskerettighedsbestemmelser, som f.eks. positiv særbehandling og antidiskrimination.

Erfaringer fra Washington/USA inddrages.

På denne sidste mødegang er det også tid til opsamling, evaluering og "julemad".

